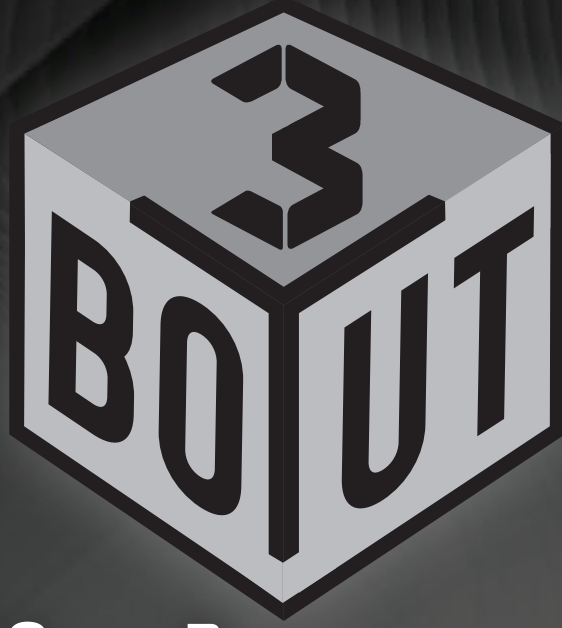

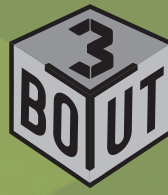
BİLGİ • BECERİ • YETERLİLİK

Türkçe 6

24 f6y

BECERİ
TEMELLİ
YENİ NESİL
SORULARLA

ÜNİTE	NO	KONU
Biçim Bilgisi	FÖY-1	Sözcüğün Kökü
	FÖY-2	İsim Çekim Ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki)
	FÖY-3	Sözcüğün Yapısı (Basit, Türemiş, Birleşik)
Sözcükte ve Sözcük Gruplarında Anlam	FÖY-4	Çok Anlamlılık
	FÖY-5	Sözcükler Arası Anlam İlişkisi
	FÖY-6	Deyim, Atasözü, Özdeyiş, Kalıplaşmamış Söz Grupları
Söz Sanatları	FÖY-7	Söz Sanatları (Karşıtlık, Konuşturma)
İsimler ve isim Tamlamaları Sıfatlar ve Sıfat Tamlaması	FÖY-8	İsimler
	FÖY-9	İsim Tamlamaları
	FÖY-10	Sıfatlar ve Sıfat Tamlaması
Cümlede Anlam	FÖY-11	Cümleler Arası Anlam İlişkisi
	FÖY-12	Öznel ve Nesnel Anlatım, Örtülü Anlam
	FÖY-13	Çeşitli Duygu ve Düşünceleri Bildiren Cümleler
Zamirler	FÖY-14	Zamirler
Okuduğunu Anlama ve Yorumlama	FÖY-15	Konu, Başlık, Ana Fikir, Ana Duygu, Yardımcı Fikir
	FÖY-16	Parça Oluşturma, Parça Tamamlama
	FÖY-17	Anlatıcı, Hikâye Unsurları, Metin Karşılaştırma, Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri (Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları)
	FÖY-18	Görsel Okuma ve Yorumlama
SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME	FÖY-19	AKIL YÜRÜTME
	FÖY-20	AKIL YÜRÜTME
Edat - Bağlaç - Ünlem	FÖY-21	Edat - Bağlaç - Ünlem
Yazım Kuralları	FÖY-22	Genel Yazım Kuralları
Noktalama İşaretleri	FÖY-23	Noktalama İşaretleri
Metin Türleri	FÖY-24	Metin Türleri
	FÖY-25	YANITLAR

KÖK

Bir sözcüğün yapım eki veya çekim eki fark etmeksizin tüm ekler çıkarıldıktan sonra geriye kalan anlamlı bölümüdür.

Kök çeşitleri şu başlıklar altında incelenir:

Örnek

- Aklından geçenleri bir kâğıda yazdı.

Bu cümledeki sözcüklerin kökleri şunlardır:

akıl geç- bir
kâğıt yaz-

Dikkat

● Sözcüğün kökü belirlenirken dikkat edilecek temel nokta şudur: Sözcüğün kökü, sözcüğün kendisiyle anlam bakımından bağlantılı olmalıdır.

1 İSİM KÖKÜ

Varlık ve kavramları karşılayan kökler, isim köküdür.

İsim kökleri "-mak/-mek" mastar ekini almaz.

Örnek

- pencere
- bol
- matara
- dere
- para
- vazıo
- deniz
- yakın
- saat
- boru
- dernek
- zil
- ülke
- zaman
- masa

Dikkat

● Doğadaki seslerin taklidiyle oluşmuş sözcük kökleri, yansıma köklerdir. Bunlar da isim kökü kabul edilir.

Örnek:

Gürültü → kökü: gür

2 FİİL KÖKÜ

İş, oluş, hareket, durum bildiren sözcük kökleridir.

Fiil kökleri, "-mak/-mek" mastar ekini alır.

Örnek

- ağla-
- yut-
- uza-
- gör-
- ye-
- sil-
- gez-
- oku-
- çık-
- bil-
- sıyr-
- duy-
- ver-
- ez-
- bul-

Dikkat

● Fiillere gelerek onların cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan kip ve kişi ekleri yani fiil çekim ekleri, sözcüğün yapısını etkilemez.

3 SESTEŞ KÖK

Söylenişleri aynı, anlamları farklı olan köklerdir.

Sesteş kökler arasında bir anlam ilişkisi yoktur.

Örnek

- Bahçedeki gül ağacını budamanın zamanı geldi.
gül (isim kökü): Gülgillerin örnek bitkisi
- İki gencin maceralarını anlatan bu filmi izlerken çok güldük.
gül- (fiil kökü): İnsan, hoşuna veya tuhafına giden olaylar, durumlar karşısında, genellikle sesli bir biçimde duygusunu açığa vurma

4 ORTAK KÖK

Hem isim kökü hem de fiil kökü olarak kullanılabilen ve bu iki kullanım arasında anlam bağlantısı olan köklerdir.

Örnek

- Okulun kirlenen duvarları yaz tatilinde boyatılacak.
boya- (fiil kökü): Boya sürerek veya boyaya batırarak renk vermek
- Eskiyen mobilyalar için ahşap rengi boya arıyormuş.
boya (isim kökü): Renk vermek, dış etkilerden korumak için eşyanın üzerine sürülen veya içine katılan renkli madde

Alıştırma

Kazanım: T.6.3.7.

Sözcüğün Kökü

Aşağıdaki sözcüklerin köklerini ve bu köklerin çeşitlerini boşluklara yazın.

1 Kitaplık →	11 Ayarladık →
2 Susuzluk →	12 Bakıcılar →
3 Göçmen →	13 Öğrencilik →
4 Yapılış →	14 Buluşma →
5 Parasız →	15 Bulaşıklar →
6 Görüntülemek →	16 Tıkırtılar →
7 Hatırladım →	17 Kapanlar →
8 Sevdiklerimiz →	18 Tatsızlık →
9 Kararmışlar →	19 Acıymış →
10 Güvensizlik →	20 Fokurduyor →

Alıştırma

Kazanım: T.6.3.7.

Sözcüğün Kökü

A Şiirdeki altı çizili sözcüklerin köklerini uygun kutulara yazın.

SERÇE KUŞU

Bu sabah bahçede karşıma
Küçük bir serçe kuşu geldi
Havuzun taşına kondu
Bir içti, bir doğruldu
Nasıl da korkuyordu

Sen hiç korkma serçe kuşu
Suyunu rahat rahat iç
Sağlık afiyet ile iç
İnsanoğlu çeşit çeşit
Beş parmağın beşi bir mi?

Necati CUMALI

İSİM KÖKÜ

.....

.....

.....

.....

FİİL KÖKÜ

.....

.....

.....

.....

EŞ SESLİ KÖK

.....

.....

.....

.....

B Aşağıdaki tabloda altı çizili sözcüklerin cümledeki kullanımlarını da dikkate alarak köklerini ve kök çeşitlerini boşluklara yazın.

	CÜMLE	KÖK	KÖK ÇEŞİDİ
1.	Savaş zamanı İzmir'e <u>göçmüş</u> ailesi.		
2.	Üst kattan büyük bir <u>patırtı</u> koptu.		
3.	Bu yemeği sen de bir <u>tatmalısın</u> .		
4.	Kâğıdınıza adınızı ve soyadınızı da <u>yazın</u> .		
5.	Çarşı, bu saatlerde hâlâ <u>kalabalıktı</u> .		
6.	O elbise sana biraz <u>büyük</u> değil mi?		
7.	Bu yoğurt sıcaktan <u>ekşimiş</u> mi?		
8.	Samsun'a <u>uçakla</u> gideceğini söyledi bize.		
9.	Hissettiği <u>mutluluğu</u> gözlerinden okuyabiliyorduk.		
10.	Şirketten aldığı <u>çekleri</u> bozdurmaya gitmiş.		

Alıştırma

Kazanım: T.6.3.7.

Sözcüğün Kökü

Aşağıda kök hâlinde sözcükler yer almaktadır. Bunların ortak kök mü, sesteş kök mü olduğunu işaretleyin. Daha sonra bu sözcükleri farklı anlamlarda veya farklı görevlerde olacak şekilde birer cümlede kullanın.

	Sesteş Kök	Ortak Kök
1 acı	☐	☐
2 dik	☐	☐
3 koy	☐	☐
4 savaş	☐	☐
5 ak	☐	☐
6 diz	☐	☐
7 barış	☐	☐
8 kuru	☐	☐
9 eski	☐	☐

(1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayın.)

Hepimiz loş ışıkta ellerimizle çeşitli şekiller yapıp duvarda oluşan gölgelerle eğlenmişizdir ya da akşamları bir sokak lambasının altından geçerken yön değiştiren gölgemizle... Peki, gölge dediğimiz şey nasıl oluşur? Ne renktir? Boyu neden değişir?

1. Bu metindeki numaralanmış sözcüklerin köklerinin türü, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak belirlenmiştir?

	Kökü İsim Olanlar	Kökü Fiil Olanlar
A)	I, III, V	II, IV, VI
B)	I, II	III, IV, V, VI
C)	II, IV	I, III, V, VI
D)	II, III, V	I, IV, VI

2. Metinde geçen bazı sözcüklerin kökleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) "Hepimiz" sözcüğünün kökü olan "hep", fiil türünde değildir.
- B) "Ellerimizle" sözcüğünün kökü olan "el", sesteş köktür.
- C) "Gölgelerle" sözcüğünün kökü, "göl" isimdir.
- D) "Dediğimiz" sözcüğünün kökü, "de-" fiildir.

3.

Sözcüklerin anlamlı, en küçük birimleri köktür. Yani kök hâlindeki sözcüklerde ne yapım eki ne de çekim eki bulunur. Örneğin, "Kardeş Köy Okulu Projesi, en iyi proje seçildi." cümlesinde "kardeş, köy, en, iyi, proje" sözcükleri hiçbir ek almadığı için kök hâlinindedir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde kök hâlinde bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Pek çok farklı kültürde doğanın akıl, beden ve ruh için iyileştirici güce sahip olduğu inancı hâkim.
- B) Dünyanın dört bir köşesinde, değişik zaman dilimlerinde düzenlenen renkli karnavallar, eğlence vadediyor.
- C) Bir otel penceresinin camına çarparak beyin sarsıntısı geçiren flamingonun haberi, büyük bir ilgiyle karşılandı.
- D) Büyük kedilerin neslinin tükenmesini engellemek amacıyla 2009'da "Büyük Kediler Girişimi" hareketi başlatılmıştır.

4.

Sözcükler, şekillere köklerinin türüne göre yerleştirilmelidir ancak yerleştirme sırasında hata yapılmış ve iki sözcüğün yeri karıştırılmıştır.

Buna göre yapılan hatanın düzeltilmesi için yer değiştirmesi gereken sözcükler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dalgalı - Ağaçlandırmak
B) Ağaçlandırmak - Resimlemek
C) Boyutlandırmak - Çözüm
D) Dalgalı - Kırıklık

5.

Dünya nüfusu arttıkça yaşam alanları küçülüyor, şehirlerde insanları yerleştirmek amacıyla yeni yerler bulmak gerekiyor. Dünya'nın nüfus yoğunluğu fazla üçüncü ülkesi olan Singapur (nüfusu yaklaşık 6 milyon) çözümü yerin altında arıyor. İklim değişikliği, yükselen deniz seviyesi, Singapur'un denizden alan kazanamayacağı anlamına geliyor. Ülke, bunun yerine yerin altında şehir yaratmayı planlıyor.

Bu metinde kullanılan kök hâlindeki sözcüklerin sayısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 7
B) 8
C) 9
D) 10

6.

- Hem isim hem de fiil kökü olarak kullanılan ve bu iki kullanımı arasında anlam bağlantısı olan sözcüklere ortak kök denir.
- Cümlede yargı bildiren en temel öge, yüklemidir. Örneğin, "Bisikletimin tekerleği patladı." cümlesindeki "patladı" yüklemidir.

Bu açıklamalara göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem görevindeki sözcük, ortak köklüdür?

- A) İş ilanı için müracaatta bulunan gencin elinde başvuru formu ve vesikalık fotoğraflar vardı.
B) Tecrübesiz ancak çalışkan olan ressam, sanat çevresi tarafından güven verici olarak görülüyordu.
C) Kuru kayısı ve ceviz, her sabah kahvaltı sofralarına eşlik etmesi gereken besinlerdendir.
D) Maket tekne meraklısı gençler, birbirinden renkli teknelerini sitenin havuzunda yarıştırdı.

7. Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük'te "bez" sözcüğü aratıldığında iki farklı madde başı ile karşılaşılır:

bez (I)

Arapça bezz

1. **isim** Pamuk veya keten ipliğinden yapılan dokuma, çaput:
"Arkamıza kefenimsi bezler geçirip kuşakla bağladılar." - **Falih Rıfki Atay**
2. **isim** Pamuktan, düz dokuma.
3. **isim** Herhangi bir cins kumaş:
Çadır bezi. Yelken bezi.
4. **isim** Herhangi bir iş için kullanılan dokuma.
5. **sıfat** Kumaş veya dokumadan yapılmış:
"Botlarımı çıkartırken yatağın altında Mine'nin bez terliklerini görüyorum." - **Ahmet Ümit**

bez (II)

isim, biyoloji, Arapça beyz

İçinden geçen kandan veya öz sudan bazı maddeler ayırarak salgı oluşturan organ:
Tükürük bezleri. Pankreas bezi.

Bu durum, "bez" sözcüğünün sesteş olması ile ilgilidir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde sesteş kökü örnekleyen bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Uçsuz bucaksız ovanın ortasında kendi hâlinde dolaşan birkaç koyun, sıcaktan ne yapacağını şaşırılmış gibi duruyordu.
- B) Çevre dostu gibi görünen projeleri imzalayan şirketin son günlerde gerçekleştirdiği faaliyetler, çevreciler tarafından tepkiyle karşılandı.
- C) Türk edebiyatının önemli isimlerinden birinin kaleme aldığı hikâyeden uyarlanan dizi, izleyiciler tarafından beğenildi.
- D) Kırmızı karanfillerle donatılmış küçük bahçenin bir köşesinde senelerin yorgunluğunu taşıyan dut ağacı bulunuyordu.

8.

Bir sözcüğün her türlü ek atıldıktan sonra kalan anlamlı en küçük parçası köktür. Kök çeşitleri temelde isim kökü ve fiil kökü olmak üzere iki başlık altında incelenir. İsim kökleri, varlık veya kavramları karşılayan kökledir. Fiil kökleri ise iş, oluş, durum bildiren sözcük kökleridir. Fiil köklerinin mastar eki (-mak/-mek) alabiliyor olması, onları isim köklerinden ayıran en önemli özelliktir.

Bilgi, insanı şüphencilikten; iyilik, acı çekmekten; kararlı olmak da korkudan kurtarır.

I II III IV

Verilen açıklamaya göre bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisinin kökü fiildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

(9 ve 10. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayın.)

NASIL ODAKLANILIR?

1. Masanızda yiyecek bulundurun. Glikoz beyninizin odaklanmasına yardımcı olur.

2. Telefonunuzu kapatın. Çoğu telefon görüşmesi acil değildir.

3. İyi bir sandalye alın. Oturduğunuz yer rahat olursa daha iyi odaklanırsınız.

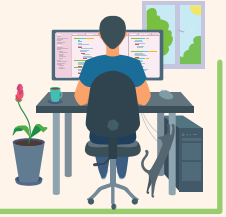
4. Kendinize süre verin ve 1 saat içinde ne yaptığınızı görün.

5. Gerçekten kullanmadığımız teknolojik aletleri kapatın.

6. Masanızı tamamen temizleyin.

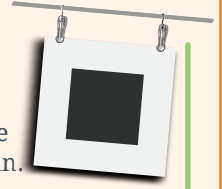

7. Bir liste yapın. Listenizi kısa tutun.

8. Kendinizi ödüllendirin. Odaklanırsanız kendinizle gurur duyun.

9. Hedefinizin resmini çerçeveleyip asın. İşten önce her sabah bakın.

10. Kulaklık takın. Klasik müzik dinlemek veya takılan kulaklıkta müzik çalmaması odaklanmak için en iyi yoldur.

11. Evcil hayvanınız varsa yanınıza alın. Odaklanmanıza yardım eder.

9. Metinde kök hâlinde sözcük kullanılmayan cümleleri gösteren ikonlar aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

10. Metinde 7, 9 ve 11 ile numaralanmış alanlarda kökü fiil olan sözcükler, aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) tutun, asın, bakın, alın, eder
 B) yapın, çerçeveleyip, asın, yanınıza, alın
 C) yapın, kısa, tutun, asın, bakın, alın, eder
 D) listenizi, kısa, çerçeveleyip, bakın, eder

Biçim Bilgisi

İsim Çekim Ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki)

föy 2

Çoğul Eki

İsmlere gelerek sayıca birden fazlalığı, çokluğu ifade eden "-lar/-ler" ekidir.

ÖRNEK: kalemler, kuşlar, parmaklar...

Dikkat

● Çoğul eki, eklendiği sözcüğe çoğulluk dışında abartma, benzerlik, saygı, aile vb. anlamlar da katar.

Hâl Ekleri

İsmlere belirtme, yönelme, bulunma, çıkma gibi anlamlar yükleyen, isimlerin cümledeki görevlerini belirleyen eklerdir.

Hâl	Ek	Örnek
Belirtme (Yükleme)	-ı/-i; -u/-ü	saati, kitabı, ağacı...
Yönelme	-a/-e	saate, kitaba, ağaca...
Bulunma	-da/-de; -ta/-te	saatte, kitapta, ağaçta...
Ayrılma (Çıkma)	-dan/-den; -tan/-ten	saatten, kitaptan, ağaçtan...

İsim Çekim Ekleri

İyelik Ekleri

İsme gelerek aitlik, sahiplik bildiren eklerdir. Tamlanan eki olarak da bilinen bu ekler, "benim, senin, onun, bizim, sizin, onların" sözcüklerine karşılık gelir.

Kişi	Ek	Örnek
1. tekil kişi (benim)	-m	saatim, kitabım...
2. tekil kişi (senin)	-n	saatin, kitabın...
3. tekil kişi (onun)	-ı/-i; -sı/-si	saati, kitabı...
1. çoğul kişi (bizim)	-mız/-miz; -muz/-müz	saatimiz, kitabımız...
2. çoğul kişi (sizin)	-nız/-niz; -nuz/-nüz	saatiniz, kitabınız...
3. çoğul kişi (onların)	-ları/-leri	saatleri, kitapları...

Soru Eki

Soru eki "mı/mi; mu/mü"dür. Hem isimlere hem de fiillere gelebilen bir çekim ekidir. Kendinden önceki sözcükten ayrı yazılır.

ÖRNEK: Göçmen kuşların göç rotalarını mı araştırıyorsunuz?

Dikkat

● Soru eki cümleye soru anlamı dışında pekiştirme, zaman, koşul, rica gibi farklı anlamlar da katar.

Aşağıdaki soruları şiire göre yanıtlayın.

BİNBİRİNCİ GECE

Gurbetten gelmişim, yorgunum hancı
Şuraya bir yatak ser yavaş yavaş.
Aman karanlığı görmesin gözüm!
Beyaz perdeleri, ger yavaş yavaş.

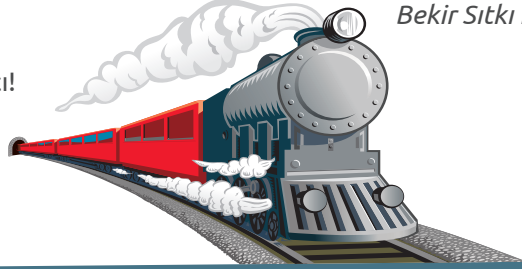
Sıla burcu burcu ille ocağım
Çoluk çocuk hasretinde kucağım...
Sana her şeyimi anlatacağım,
Otur baş ucuma, sor yavaş yavaş.

Garibim, her taraf bana yabancı,
Dertliyim, çekinme, doldur be hancı!
İlk önce kımıldar hafif bir sancı,
Ayrılık sonradan kor yavaş yavaş.

Bende bir resmi var, yarısı yırtık,
On yıldır evimin kapısı örtük!
Garip, bir de sarhoş oldu mu artık
Bütün sırlarını der yavaş yavaş.

İşte hancı! Ben her zaman böyleyim,
Öteyi ne sen sor, ne ben söyleyim.
Kaldır artık, boş kadehi neyleyim,
Şu bizim hesabı, gör yavaş yavaş.

Bekir Sıtkı ERDOĞAN

1. Şiirde hâl eki almış sözcükleri yuvarlak içine alın ve aşağıdaki kutulara yazın.

Belirtme Hâl Eki
Alanlar

.....
.....
.....
.....

Yönelme Hâl Eki
Alanlar

.....
.....
.....
.....

Bulunma Hâl Eki
Alanlar

.....
.....
.....
.....

Ayrılma Hâl Eki
Alanlar

.....
.....
.....
.....

2. Şiirde geçen aşağıdaki sözcükleri kök ve eklerine ayırın.

- yolculuk →
- ayrılık →
- sırlarını →
- başladı →
- yatak →

- dertliyim →
- yırtık →
- hesabı →
- örtük →
- uzaktan →

Alıştırma

Kazanım: T.6.3.7

İsim Çekim Ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki)

Aşağıdaki sözcükleri, aldıkları eklere göre kutulara yerleştirin. Yapım eki alanların hangi çeşit yapım eki aldığını da belirtin.

- Yenilikçilik
- İzcileri
- Parayı
- Hüzünlü
- Sıralar
- Eğlenceli
- Makasları
- Geliyorum
- Anlaşılmamalı
- Kopartmışlar
- Ayakkabısında
- İşlem
- Mektubun
- Cetvele
- Ucuzluktan
- Hayalim
- Seyahatte
- Yazıyı
- Pilli
- Gösteri
- Maceracı
- Bencillikten
- Hastalanmış
- Servise
- Katılım
- Kıyafetlerin
- Patırtılar
- Bahçeden
- Pazarlıksız
- Gemiye
- Süzgeç
- Belirgin

Bir Yapım Eki Alanlar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Yapım Ekinin Türü

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Yalnızca Çekim Eki Alanlar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hem Yapım Hem Çekim Eki Alanlar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Yapım Ekinin Türü

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Birden Fazla Yapım Eki Alanlar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Alıştırma

Kazanım: T.6.3.7

İsim Çekim Ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki)

Aşağıdaki sözcüklerin köklerini ve eklerini gösterin.

1 Benzersiz →

2 Gezintiye →

3 Uzatmalarda →

4 Güneşlendim →

5 Bekleyiş →

6 Susuzluktan →

7 Ağırıklar →

8 Pencerede →

9 İçeceklerin →

10 Yüzgeç →

11 Belirtiler →

12 Sessizce →

13 Beklettin →

14 Keskinlik →

15 Boyacılıktan →

16 Sözleşmeyi →

17 Kapatıcı →

18 Gösteride →

19 Ucuzlatmışlar →

20 Gelecekten →

1.

Sen petek misali, Veysel de arı
İnleşir beraber yapardık balı
Ben bir insan, sen bir dut dalı
Ben babamı, sen ustanı unutma

Veysel der ismini koymam dilimden
Ayrı düştüm vatanımdan ilimden
Kuş olsan da kurtulmazdın elimden
Eğer görse idim göz ile seni
Âşık Veysel

İyelik ekleri, bir varlığın kime veya neye ait olduğunu bildiren eklerdir.

Buna göre verilen dizelerde iyelik eki almış sözcük sayısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) 7

B) 8

C) 9

D) 10

2.

Çekim ekleri, sözcüğe yeni bir anlam kazandırmaz. Ancak sözcüğün diğer sözcüklerle bağ kurmasını ve cümlede farklı görevlerde kullanılmasını sağlar. Yapım ekleri ise eklendiği sözcüğe yeni bir anlam kazandırır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, hem çekim eki hem de yapım eki almıştır?

- A) Yetkililer tarafından aylardır aranan uçağın enkazı, Atlas Okyanusu'nun derinliklerinde bulundu.
B) Dünya çapında yaşanan salgın nedeniyle haziran ayında yapılacak olan sınav, ileriki bir tarihe ertelendi.
C) Ailesini küçük yaşta yitiren genç adam, baba yadigârı olan bu eski saati kolundan hiç çıkarmıyordu.
D) Rüzgârın şahlandırdığı dalgalar, denize atılan çöplerin bir kısmını sahil şeridine taşımış, âdeta çöpten kumsal oluşturmuştu.

3.

Benim kitaplarım hep çiçek kokar. Renk renk güzellik kokar. Barış ve sevgi yayılır onların ortamından. Belki bu yüzden, kitaplarımla birlikte evimizde daha güzel bir dünya oluştu. Ben, daha anlayışlı, daha bir içten, daha bir seven ve sevilen biri oluverdim. Kuşlarla, kelebeklerle, ağaçlarla, bulutlarla dost olmak; onları bizim insan yaşamımızla bütünleyerek değerlendirmek ne zevkli, ne yararlı bir oyunmuş meğer!..

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Çoğul eki almış birden fazla sözcük bulunmaktadır.
B) İyelik eki almış sözcüklerin sayısı 6'dır.
C) Bir sözcükte bulunma hâl eki vardır.
D) "içten" sözcüğü, ayrılma/çıkma hâl ekini almıştır.

4.

“-lar/-ler” çoğul eki, eklendiği sözcüğe her zaman çokluk anlamı katmaz, farklı anlamlar da katabilir. Örneğin, “Bu evde Nilgünler oturuyormuş.” cümlesinde çoğul eki, bir aileyi belirtecek şekilde kullanılmıştır.

Cümleler

1. Başına bu talihsiz olay geldiğinde yirmi yaşlarındaymış.
2. Tüm aile pazar sabahları toplanır, dedemin bahçesinde kahvaltı ederdik.
3. Selin Hanımlar ofise az önce gelmişler, bugün çok yoğunlarmış.
4. Dünyalar kadar işimiz var, bize yardım eder misiniz?

Cümleye Kattığı Anlamlar

- ◆ Abartma
- ▲ Yaklaşıklık
- Saygı
- Genellikle

Numaralanmış cümlelere çoğul eki farklı anlamlar katmıştır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde cümleler, çoğul ekinin kattığı anlamları gösteren sembollerle doğru eşleştirilmiştir?

A) 1- ■	B) 1- ▲	C) 1- ■	D) 1- ◆
2- ▲	2- ●	2- ●	2- ▲
3- ●	3- ■	3- ◆	3- ●
4- ◆	4- ◆	4- ▲	4- ■

5. Hâl ekleri, isimlere gelerek onlara ayrılma, yönelme, belirtme, bulunma gibi farklı anlamlar katar.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde hâl eki almış bir sözcük yoktur?

- A) Yerli üretim olan bu makine, benzerlerine göre hem daha kullanışlı hem de daha ekonomik.
- B) Sinema salonlarında yaşanan yoğunluk, birçok yeni filmin gösterime girmesine bağlanabilir.
- C) Gençlerin gözde alışveriş mekânı olan bu yer, pek çok ünlü markanın da adresidir.
- D) Toplu taşıma araçlarında hijyen kurallarına uyulması, bireylerin ve toplumun sağlığını korumak için gereklidir.

3 BOYUT

6.SINIF / TÜRKÇE

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu
DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / ANKARA
0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-285-369-6
YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041
MATBAA SERTİFİKA NO: 16031

Tüm hakları saklıdır.

Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

www.tudem.com

BİR BAKIŞTA 6. SINIF TÜRKÇE 3 BOYUT FÖY

1. Boyut-BİLGİ: Her föyün ilk sayfasıdır. Özet bilgilerden oluşur. Gerekli durumlarda bilgiler, kılavuz sorularla desteklenmiştir.

2. Boyut-BECERİ: 2, 3 ve 4. sayfalardır. Becerilerin kullanılarak çözüleceği alıştırmalar ve etkinliklerdir.

3. Boyut-YETERLİLİK: 5, 6, 7 ve 8. sayfalardır. Tamamı "beceri temelli yeni nesil sorular"dan oluşan test kısmıdır.

VERİMLİ KULLANIM İÇİN ÖNERİLER

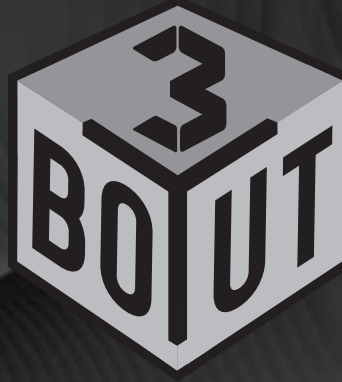
SINIF İÇİ KULLANIMLARDA: Her bir föy, öğretmenin 2 ya da 3 ders saatinde kullanması üzerine kurgulanmıştır. Öğretmen, konu anlatımlarını bir ya da iki ders saatinde yapmalı, ardından öğrenciye beceri ve yeterlilik bölümlerini uygulatmalıdır.

BİREYSEL KULLANIMLARDA: Kavram haritası şeklinde hazırlanan bilgi sayfaları ile öğrenci, önce bilgi eksikliklerini tamamlamalı, ardından becerilerini kullanacağı alıştırmaları çözmeli, son olarak yeni nesil testleri yanıtlayarak becerilerini geliştirmeli ve yeterliliğini ölçmelidir.

NOT:

3 Boyut Türkçe, Millî Eğitim Bakanlığının yıllık planına göre bölümlenmiş ve 24 föy, bu doğrultuda sıralanmıştır. 19 ve 20. föyde "Sözel Mantık ve Muhakeme"ye yer verilmiştir. Bu föylerin "Okuduğunu Anlama ve Yorumlama" ünitesinden sonra çözülmesi önerilmektedir.

BİLGİ • BECERİ • YETERLİLİK

Türkçe 6

24 f6y

BECERİ TEMELLİ
YENİ NESİL SORULARLA

Bu yayında yer alan t6m içerikler, “okuduğunu anlama ve yorumlama, akıl y6r6tme, yaratıcı d6ę6nme, problem 6zme” gibi becerileri geliştirici niteliktedir.

- **Bilgi grafikleri** aracılığıyla konuları daha iyi kavrayacak,
- **Beceri temelli** alıştırma ve etkinlik sayfalarıyla pekiştirme sağlayacak,
- Beceri temelli **yeni nesil** sorulardan oluşan testlerle yeterlilik 6lecek,
- **Yanıtlar f6y6** ile d6n6t sağlayacaksınız.

www.tudem.com

